

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skupaj imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ZA NEKAJ VEČ KOT
2c NA DAN DOBIVATE
"GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izveniš sobot,
nedelj in praznikov).
:: Citajte, kar Vas zanima ::

Phone: CHelsea 3-1242

Reprinted as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

10. — Štev. 10.

NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 15, 1941—SREDA, 15. JANUARJA, 1941

Volume XLIX. — Letnik XLIX.

NOVI JUGOSLOVANSKI MINISTRI

DR. KULOVEC BO NAJBRŽE PROSVETNI MINISTER... NOVI MINISTRI BODO ZA ČASOPISJE, PREHRANO IN ZRAKOPLOVSTVO

Dolgo pričakovane spremembe v jugoslovanskem ministru bodo v kratkem izvedene, kot pravi neko poročilo iz Zagreba, sta odpotovala v Beograd hrvatski voditelj dr. Adimir Maček in slovenski voditelj (duhovnik) dr. Fran Lovce.

Dr. Kulovec bo najbrže prosvetni minister, katero mesto mu bilo izpraznjeno vsled smrti dr. Antona Korošca.

Postavljena pa bodo najbrže tudi tri nova ministrstva, imenovana za časopisje in propagando, za prehrano in zračno plovstvo.

Ministrstvo za časopisje in propagando bo imelo v svojih vrstah cenzuro; ministrstvo za prehrano bo skrbelo za sorazmerno prehrano stradalih vojakov, kajti zaradi pomanjkanja živeža so kmetje že prizorili velike izgube na Hrvaškem, v Hercegovini in južni Srbiji; zračno ministr-

stvo pa bo združilo celo jugoslovansko zračno silo, ki je sicer majhna, toda zelo učinkovita.

Poročilo iz Beograda pravi, da so se večeraj ves dan posvetili vodilni ministri o spremembah v kabinetu. Poluradni krogi v Beogradu in Zagrebu zatrjujejo, da spremembe v ministru ne bodo političnega pomena in da bo še dalje ostal kot načelnik vlade Dragiša Cvetković.

Na Hrvaškem pa se vedno bolj pojavlja mnenje, da se bo v bližnji bodočnosti v ministru izvršila večja izprememba. In ko kritika sedanje vlade postaja vedno glasnejša, se v zvezi s tem navaja ime Milana Gavrilovića, poslanika v Moskvi, ki je naklonjen Rusiji, Angliji in Združenim državam, toda je velik nasprotnik Nemčije in Italije.

VELIKI DOGODKI SE BLIŽAJO NA BALKANU

Negotovost bolgarskega položaja zatemnjuje jugoslovansko politično obzorje. Vojaški krogi v osrednji Srbiji, Hrvaški in Sloveniji so prejeli obvestila, da Nemčija neprestano pošilja na Bolgarsko "tehnične izvedence", svojo močno armado v južni Rumunski pa drži v bolj važne politične in diplomatske namene, pa tudi zaradi podnebja.

Grški krogi v Beogradu cenijo nemško armado v južni Rumunski na 6 ali 8 divizij in polovica tega vojaštva se nahaja v rumunskem Banatu z velikimi številom pionirjev in velikimi zalogami za pontonske mostove, katere bodo

zgradili čez Donavo. Ob Donavi v južnem Banatu imajo Nemci 700 do 800 pontonskih čolnov.

Jugoslovanski, grški in bolgarski vojaški krogi so sicer vznemirjeni zaradi skrivnega prihajanja nemškega vojaštva na Bolgarsko, toda navzlic temu so nekoliko pomirjeni, ker opazujejo, da Rusija pazi na vsak korak Nemčije na Balkanu ter jo pri tem zadržuje. Zlasti so prepričani o tem, ker je ruska časniškarska agentura Tass zatrnila, da ruska vlada o nemških namerah na Balkanu ne ve ničesar in da tudi Nemčiji glede Balkana ni dovolila prostih rok.

ANGLEŠKO-TURŠKO POSVETOVANJE

Zastopniki angleške kopne, mornariške in zračne sile so se večeraj v Ankari posvetovali s turškimi generalnim štabom. To posvetovanje se je vršilo ob času, ko so diplomatski krogi razpravljali o morebitnem prodiranju nemške armade na Bolgarsko, toda se bo najbrže vstavila na Bolgarsko, grški meji.

Po mnenju mnogih diplomatov bi Nemčija na ta način mogla politično močno pritiskati na Jugoslavijo, od katere bi

izsilila dovoljenje za prehod nemških čet skozi jugoslovansko ozemlje na Grško in v Albanijo. S tem pa bi se tudi izognila vojne s Turčijo, ki je zagrozila, da bo Nemčiji napovedala vojno, ako bi njene armade skozi Bolgarsko napadle Grško. Vojaški krogi so prepričani, da Turčija Nemčiji ne bi napovedala vojne, ako bi njena armada korakala skozi Jugoslavijo na Grško, pač pa bi jo napovedala, ako bi armada šla skozi Bolgarsko.

ANGLEŠKI RADIKALCI ZA MIR

V Londonu se je vršila velika skupščina zastopnikov komunistične stranke, levičarske delavskih skupin ter ekstremnih liberalnih elementov angleške duhovščine. Govorniki so priporočali sklenitev "ljudskega mira" ter pozivali nemški narod, naj tak mir sklene, ne oziraje se na Hitlerja.

Zastopniki angleških, waleskih in škotskih organizacij, katere imajo baje nad en milijon članov, so na "ljudski konvenciji" začeli splošno narodno gibanje, čigar svrha naj bi bila strmoglavljenje sedanje angleške vlade ter ustanovitev "ljudske vlade," ki naj bi prevzela banke, transportacijo in industrijo.

Člji "ljudskega mira" naj bi bil: nobenih aneksij, reparacij ali odškodnine; svoboda vsem narodom, ki naj vsak po svoje odločajo o svoji usodi.

Na skupščini so imeli glavno besedo komunisti, ki so se pojavili z velikimi napisi: "Mi želimo prijateljstva z mogočnim Sovjetsko unijo!" — "Delavci vseh dežel, združite se!" Zborovanje se je zaključilo s petjem Internacionale.

Poslušalci so najbolj ploskali komunističnemu voditelju Politu.

Opozicija proti Rooseveltu

Senatorji in kongresniki, ki nasprotujejo zadnji predsednikovi predlogi, so se organizirali in izbrali za svojega voditelja senatorja Wheelerja.

V Washingtonu je razmeroma malo narodnih zastopnikov, ki mislijo, da Angliji ni treba pomagati. Skoro vsi zagovarjajo primerno pomoč, nikakor se pa ne strinjajo z zadnjo predlogo administracije, naj bi bila dana predsedniku v tem pogledu vsa oblast, da bi kar po svoje odločal, kakšne in kolikšne pomoči naj bi bila Anglija deležna. Vsi ti nasprotniki administracije predloge so se organizirali v namenu, da jo porazijo. Za svojega voditelja so izbrali demokratskega senatorja iz Montane Wheelerja. Za svojega glavnega pomočnika bo imel kakšnega uglednega republikanca, bodisi senatorja Vandenbergja iz Michigana ali pa senatorja Tafta iz Ohia.

Predlogo označujejo kot "vojno napoved" in kot sredstvo za "uvodbo diktatorstva v Združenih državah."

Organizirana opozicija je slična opoziciji iz leta 1937, ki se je borila proti Rooseveltovemu predlogu glede reorganizacije najvišjega sodišča.

Opozicija je bila organizirana, še predno je začel kongres o predlogi razpravljati.

V poslanski zbornici je predloga v rokah odbora za zunanje zadeve. Če bo količak močnejši, jo bodo skušali poveriti odboru za vojaške zadeve, ki mu načeljuje demokratski kongresnik May iz Kentucky.

Mnenje med narodom je deljeno. Nekateri časopisi že smatrajo predsednika za pravega diktatorja, mnogi se pa strinjajo z njim, zanašajoč se na njegovo preudarnost in previdnost.

Značilna je opazka Herberta Agara, urednika Louisvillia Couriera — Journala:

— Razen v vojaškem je v vseh drugih pogledih Nemčija že danes z Ameriko v vojni. Edina k miru vodeča pot je, da se Amerika pripravi za Hitlerja, predno se bo Hitler pripravil zanj.

VAŽNE CAMACHOVE REFORME

Nova mehiška vlada bo skušala ugoditi cerkvi, državi in lastnikom oljnih družb. — Konsolidacija Cardenasovega programa.

Sredi meseca februarja se bo sestal mehiški kongres ter se lotil revizije vseh važnejših postav, uveljavljenih tekom Cardenasovega predsedniškega termna.

Predsednik Manuel Camacho je obenem objavil seznam zakonskih osnutkov, ki jih namerava predložiti nove mu kongresu.

Iz predlagane zakonodaje je razvidno, da je predsednik Camacho sklenil čimprej konsolidirati program svoje g a prednika.

Spremenjene bodo delavske postave, postave za narodno vzgojo in postave glede civilne službe.

Proticerkvene postave, ki jih je uveljavilo več Camacho-

STROŠKI VOLILNE KAMPANJE

Demokratje in republikanci so potrošili skoro dvaindvajset milijonov. — Obe stranki sta kršili postavo. — Izdatki krajevnih odborov in posameznih senatorjev niso všteti.

Iz nepopolnih poročil raznih političnih odborov, ki so se udeležili predsedniške volilne kampanje, je razvidno, da so znašali kampanjski stroški 21 milijonov 746 tisoč 475 dolarjev. V to vsoto niso všteti izdatki krajevnih političnih skupin in izdatki raznih senatnih kandidatov.

Poročilo je bilo predloženo posebnemu senatnemu odboru, ki skuša dognati stroške predsedniške kampanje.

Demokratski senator Gillette iz države Iowe, je izjavil, da sta obe stranki, namreč republikanci in demokratje, v marsikaterem pogledu prekršili postavo, ki določa, da nobena politična stranka ne sme za kampanjo potrošiti več kot tri milijone dolarjev.

Gillette je podal gornjo izjavo tekom vroče debate pred senatnim odborom, ki se je razvila po zaslišanju Olivera A. Quaile-a, generalnega upravitelja demokratskega narodnega odbora. Na vrsto je namreč prišla zadeva tobačnega magnata R. J. Reynolds, ki je prispeval za demokratske kampanjske sklad tristo tisoč dolarjev.

Tekom ostrega besednega boja je republikanec Tobey iz New Hampshire označil Quaila kot krivoprišežnika. Quaila je temu odločno ugovarjal, nakar je senator Gillette razsodil, da se nesoglasij v njegovi izjavi ne sme smatrati za krivo prisego.

Tobey je trdil, da je bil Reynolds prispevek označen kot posojilo, kar se je zgodilo v izključnem namenu, da bi ne prišel narodni odbor v naskrže s postavo.

Senatorji za vojno

Republikanski senator Nye iz Indiane je rekel: — Že zdaj bi 30 do 35 senatorjev glasovalo na predsednikovo zahtevo za vojno napoved. Politika Rooseveltove administracije je spravila Ameriko v neposredno bližino vojne. Če ne bo narod spregovoril odločilne besede, bo dežela kmalu sredi vojne vihrne.

Vojna in krščanstvo

28 letni metodistični pastor Winslow Wilson v Minneapolis, Minn., se ni registriral za obvezno vojaško službo. V zvezno sodišče je prišel v spremstvu svoje žene, svojih starišev in velikega števila prijateljev ter povedal zveznemu sodniku Joyce, da se povsem zaveda svojega dejanja.

Nato je prosil sodnika, če sme še nekaj reči, toda sodnik je odločil, da bo lahko po razglasitvi obsodbe povedal, kar mu je na srečo. Postavljen je bil pod jamščino 500 dolarjev.

Pozneje je rekel časnikarjem: — Če so na temelju obvezne vojaške službe državne postave v nasprotju s krščanskimi nazori, bom ravnal po svoji krščanski vesti.

Influenca v novoangleških državah

Iz Bostona poročajo, da se je po državah Nove Anglije zelo razširila epidemija influen-

ce. Samo v Bostonu je zbolelo osemnajst tisoč šolskih otrok. Sama sreča, da bolezen ni hude narave in se ne razvije v pljučnico. Zdravniki bostonskih dispensarijev imajo vsak dan 500 novih slučajev.

Iz neke gozdarske kempe v državi Maine poročajo, da je zbolelo na influenco nad sto gozdarjev.

Nemški agent aretiran v Argentini

V argentinski provinci Salta so aretirali nekega nemškega podanika, ki je član nemške tajne policije ter je širil propagando po raznih argentinskih mestih.

Pri njem so našli veliko zemljevidov brazilskega in argentinskega ozemlja ter fotografije mostov, letalšč in ozemlja.

Pri zaslišanju je izdal ime nekaterih svojih tovarišev, ki bodo tudi kmalu padli pravici v roke.

Vojna poročila

Izd pomorske bitke

Sedaj prihajajo natančnejša poročila o veliki pomorski bitki, ki se je vršila v petek, 10. januarja v bližini Sicilije. Tedaj so nemški in laški aeroplani napadli angleške bojne ladje, ki so spremljale konvoj na Grško. V tej bitki so bile, kot priznava angleška admiraliteta, poškodovane tri angleške bojne ladje in sicer krizoska Southampton, nova matična ladja za aeroplane Illustrious in rušilec Gallant. Obenem pa pravi admiraliteta, da je bilo uničenih 12 ali pa še več sovražnih aeroplanov. V tej bitki so Angleži bili zmagovalci, kajti konvoj, ki je bil poglaviti cilj napada, je srečno dospel na Grško.

Naznanjeno je bilo tudi, da so angleški aeroplani napadli Catanijo na Siciliji in uničili 9 nemških Junkerjevih aeroplanov.

Grki odbili laški protinapad

V Atenah niso bila izdana poročila o bojih v Albaniji, kot samo poročilo, da so se na svojem umiku Italijani na dveh krajih vstavili in so pričeli s

protinapadi, toda Grki so zlo-mili vsak odpor.

V Atene je tudi prišlo poročilo, da je italjansko vojaško poveljstvo odredilo, da se ciljno prebivalstvo izseli iz Elbasana, Berat in Valone. Iz tega vojaški krogi sklepajo, da novi laški vrhovni poveljnik v Albaniji ne bo branil južne Albanije, temveč jo bo prepustil Grkom.

Angleži love laške generale

Posadka nekega angleškega motornega čolna, ki ga je vodil poizvedovalni aeroplan, je v nekem skrivališču ob obrežju blizu Tobruka vgrabila laškega generala France s e a Argentino. Odkar so pričeli Angleži svojo ofenzivo v Egiptu, so vjeli že 11 laških generalov. Še vedno pa iščejo 12. generala, ki je najvažnejši med vsemi in to je general Annibale Bergonzoli, ki je pobegnil iz Bardije, predno se je trdnjava podala Angležem.

General Argentino, ki je star 42 let, je bil poveljnik v Sidi Barraniju, ki je bila prva važnejša italjanska trdnjava, ki se je podala Angležem.

Pomagati si znajo

Odkar so Nemci zasedli Norveško, je izseljevanje iz dežele prepovedano. Moški se sploh nemorejo izseliti, mlada dekleta si pa znajo pomagati.

V obmejnih krajih se seznanijo s švedskimi fanti in se domeniijo glede poroke. Ob dolženi uri se svatje sestanejo na meji. Nevesta stoji na norveški, ženin pa na švedski strani.

Ko ju pastor poroči, postane nevesta švedska državljanka, in ženin jo odpelje na svoj dom.

Dozdaj je bilo že dosti takih porok, toda zdi se, da bo Hitler prepovedal, kajti če tega ne bo storil, kmalu ne bo na Norveškem nobenega dekleta več.

Ako je v Vaši naselbini zastopnik "Glasa Naroda", lahko dobite pri njem Slovensko-Amerikanski Koledar za 1941.

LADJEDELNICE V KANADI OBRATUJEJO

Kanadske ladjedelnice so zaenkrat zaposlile petnajst tisoč delavcev. — Šest trgovskih ladij bo zgrajenih ob Pacifiku, dvanaest pa v ladjedelnicah ob vzhodni obali.

Kanadske ladjedelnice obratujejo s polno paro. V njih je zaposlenih petnajst tisoč delavcev pri programu, ki bo veljal 70 milijonov dolarjev. V kratkem bodo začeli graditi 18 velikih trgovskih parnikov. Šest jih bo dogradili ob pacifični obali in v ladjedelnicah St. Lawrence River, dvanaest pa v ladjedelnicah ob vzhodni obali.

Tekom vse kanadske zgodovine ni bilo v ladjedelnicah zaposlenih toliko delavcev kot jih je sedaj.

Do izbruh vojne je delo po-

čivalo. Ladjedelnice so si poiskale dela na farmah in drugod, zdaj pa vre vse nazaj na svoje prejšnje prostore.

Program se izvršuje pod pokroviteljstvom mornariškega ministra MacDonalda, tehnični vodja je pa David B. Carswell, škotski inženir, ki si je nabral velikih izkušenj v Združenih državah.

Predno mu je bila poverjena sedanja služba, je bil Carswell generalni ravnatelj mornariške konstrukcije v departmentu za mnicejo in preskrbe,

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenian Publishing Company, (A Corporation).
Frank Saban, President; J. Lupton, Sec. — Place of business of the
corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

48th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$6.—, Advertisement, on Agreement.

Na celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—;
za štiri leta \$18.—. Za New York na celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.
Za inozemstvo na celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

PRAZNA UPANJA

Nemci upajo, da jim bo še pred poletjem usoda naklonila zmago.

Zanašajo se na svojo protiblokado in na zračne napade. Oboje bo tako zmanjšalo angleške zaloge, da bo Angliji nemogoče nadaljevati vojno.

Obstreljevanje iz zraka bo uničilo angleške tovarne ter onemogočilo produkcijo. Obup prebivalstva bo prisilil Anglijo na kolena.

Naciji ne verjamejo v ameriško pomoč. Po njihovem mnenju bo Amerika producirala komaj zase dovolj vojnega materiala. Angleži se bodo kaj kmalu uverili, da se jim iz Amerike ni nadati kakšne izdatnejše pomoči. To jih bo tako potrla, da bodo odložili orožje.

Vse to so nacističke pobožne želje. Kaj pa, če se ne bodo izpolnile v teku prihodnjih šestih mesecev? Ali po enem letu? Ali se bo Hitler še mogel boriti, ali bo imel še kakšno priliko zmagati?

Na to vprašanje je težko točno odgovoriti, vseeno je pa mogoče reči naslednje:

Hitlerju bo najbrž mogoče boriti se več nego dvanajst mesecev, četudi z velikimi napori. Tudi Angležem ne bo ta borba prav lahka.

Hitlerjeve prilike za izvojevanje zmage se bodo po nekaj mesecih zmanjšale, angleški narod ne bo izgubil poguma, ameriška pomoč bo čedalje večja, navzlic temu pa za Hitlerja še ne bo vse izgubljeno.

Svet je delal dolgo vrsto let veliko napako s tem, da je podcenjeval Hitlerja in Nemčijo.

Naciji zasledujejo trostruko politiko. Njihov prvi cilj je v teku šestih mesecev paralizirati Anglijo in zmagati.

Istočasno se pripravljajo na novo vojno, ki jo bodo v slučaju potrebe vojevali na drugih krajih na povsem drugačen način.

Neoziraje se na vojno, že zdaj ustvarjajo tako imenovani "novi red".

Ta politika ima dvojno svrhu. Pridobiti hočejo čimveč časa, da jim bo mogoče ob prvi ugodni priliki začeti nov način bojevanja, istočasno pa govorijo svojim sovražnikom:

— Vsa vaša borba in vse vaše prizadevanje je brez haska. Mi smo Evropo po svoje preuredili, in taka kakršna je, bo ostala. Vi tega ne boste preprečili ali spremenili, četudi zmagate.

Ta dokaz je seveda iz trte izvit, toda naciji upajo, da bo poleg Angležev in Amerikancev vpošteval ves ostali svet.

Tri glavne vojaške operacije, ki se jih udeležujejo naciji, so: vojna proti Angliji; koncentracija nemškega vojsstva ob ruski meji, med najbolj severnim delom Evrope in Črnim morjem; pomoč Italiji.

Nemški bombniki povzročajo angleškim mestom strahovito škodo, nemški submarini uničujejo angleške vojne ladje, navzlic temu pa Nemcem ne bo mogoče v bližnji bodočnosti premagati Anglije.

Za slučaj, da bi trajala vojna več kot šest mesecev, bo vojna proti Angliji pridobila na važnosti. Pomagala bo namreč Nemcem pri ustanavljanju "novega reda". Čimvečjo škodo bodo povzročili Angležem nemški bombniki in nemški submarini, tembolj bo cmajano angleško stališče v narodnem in mednarodnem gospodarstvu.

Koncentracija čet ob ruski meji je tudi velikega pomena.

Nemčija se hoče zavarovati na vzhodu, predvsem proti Rusiji v svoji zimski in pomladni kampanji proti Angliji na zapadu. Ne oziraje se na Rusijo, si hoče ustvariti "novi red" ter v ta namen, če bo treba, podaljšati vojno.

Hitlerja ne briga, koliko izgubi Italija v Afriki in na Balkanu, pač mu je pa za to, da se Italija ne zruši.

V Evropi je še dvojno ozemlje, ki utegneta postati porazišče vojne: okupirana Francija in Španija.

Neokupirano Francijo bi Hitler napadel le v skrajnem slučaju, vedoč, da bi tak napad notranje zedinil francoski narod.

Napad na Španijo bi tvegal Hitler edino v namenu, če bi se hotel polastiti Gibraltarja, s čimer bi zaprl Angležem zapadni vhod v Sredozemsko morje.

Hitler se je že večkrat izkazal kot velikega mojstra presenečenja.

Nihče ne ve, če bo udaril tukaj ali tam, toda udaril bo in sloj se prav kmalu.

Slovenci v Kanadi

Zalost mesto veselja

Noranda, Que., Can.

Kot marsikje, ravno tako tudi tukaj v severnem Quebecu smo se veselili božičnih praznikov, da se ob tem času nekoliko porazveselimo, ali nikoli ne delaj računov brez kremljarja. To pravi že star pregovor in res, kot grom pretresujoča vest se je pojavila žalostna novica, da je v nedeljo zvečer, to je 23. decembra 1940 se na smrt ponesrečil v tukajšnjem takozvanem "Gold field" rudniku naš predragi prijatelj And. Champan, ter po groznih mukah izdihnil svojo dušo dne 28. decembra ob 4. popoldne. Kar pa stori vse skupaj še žalostnejše poglavje v vsaj nesreči, je to, ker je vlak pripeljal ravno isti čas pokojnikovega brata Jožefa ter njegovo svačinjo, ki ju je tako težko pričakoval, ali žali bog nesreča v nesreči je bila ta, da je preminul ravno tisti čas, ko sta hitela s kolo dvora v bolnišnico, sicer bi bila prišla lahko ob času vsaj toliko, da bi se bila poslovila od njega, ko bi ne bila krivda slabe vlakovne zveze. Tudi nam Andrejevim prijateljem je žal, ker se je revež toliko mučil in nestrpno čakal, da bi še enkrat videl ter počutil bratovskij poljub lastnega brata in svačinke.

Pokojni Andrej je bil rojen 18. oktobra 1899 v starem kraju, kjer zapuščala tudi eno sestro in brata ter na Ely, Minn. brata Alojzija in Josepha.

Bil je dober, napreden narodnjak ter zvest prijatelj vseh rojakov, ki so ga tudi ljubili in se razveselili, kadarkoli se je prikazal med njimi. Zato moram četudi javno pripomniti, kar mi je zelo težko, da njegovega pogreba so se udeležili skoraj vsi rojaki, razen par, ki so kot nalašč ignorirali.

V njegovem imenu se zahvalim njegovim najdražjim zavodnim rojakom, kateri so po svojih močeh se odzvali ter pokazali dobro voljo ter s tem izkazali svojo bratsko narodno ljubezen do svojega bližnjega in lahko rečem, da je bil tudi pogreb z vašo prisotnostjo lep in gniljiv ter kot žareče iskro so se svetile vaše solze ob odprtem grobu pokojnika tisti trenutek, ko smo se poslavljali od, s tako krasnimi venci oblo-

ženega, nam nikdar pozabljenega Andreja.

V imenu njegove najdražje žene se tudi zahvalim za vsem onim, kateri so prispevali kaj za nje, posebno pa onim, kateri so jih sami podarili in to so: Mr. in Mrs. Novak, Mr. in Mrs. Pezdirc, Mr. in Mrs. Sternad, pokojnikovi boarderji iz Malartica ter prijatelji iz Malartica, Mr. in Mrs. F. Barič društvo "Triglav". Podarili so vence tudi bratje in njih družine. Najbolj lepega pa je podarila njegova draga žena Louise.

Zahvalim se tudi pogrebnikom ter pevcem, ki so zapeli žalostinko "Vigred".

Naročnik.

Zrtev "Titanicove" katastrofe živi

Neka družina v Montrealu se je te dni nemalo začudila, ko je zvedela, da neka sorodnica, Lorraine Allisonova, o kateri so mislili, da je utonila pri "Titanicovi" katastrofi leta 1912, še živi v nekem mestu ameriške države Michigan, pod imenom Lawrence Kramer in je srečna zakonska žena ter mati.

Starši Kramerjevi, nekoč znani montrealški finančnik Hudson Allison in njegova žena, sta tedaj pred 28 leti utonila, in vsi so mislili, da je v valovih našla smrt tudi njiju triletna hčerka Lorraine. Očetovo truplo so našli, o materi in hčerki pa ni bilo nobenega sledu.

Vsa zgodba se je razčistila, ko je Kramerjeva te dni zvedela, da je bilo njeno pravo ime Allisonova in da jo je ob potopu "Titanica" rešil neki Hyde ki je potem z njim v Michiganu živel kot njegova hči.

Anglež napoveduje konec nočnih napadov

V Ottawu, Ont., je nedavno govoril sir Hugh Dowding, maršal kraljeve zračne sile, ter izjavil, da so Angleži iznašli način, po katerem jim bo mogoče oslabil nemške zračne napade.

Večina nemških napadov se izvrši ponoči, in baš proti tem

BLAZNIKOVA Pratika

za leto 1941

Cena 25c

• poštino vred.

KNJIGARNA "Glas Naroda"

216 West 18th Street
New York, N. Y.

nočnim napadom bo naperjena nova angleška zračna obramba. Sir Hugh ni hotel navesti nobenih podrobnosti, pač pa le rekel, da angleške tovarne z veliko naglico izdelujejo nova protizračna sredstva. Mož je prepričan, da si po nekaj mesecih ne bo drznilo nobeno nemško letalo ponoči nad Anglijo. Sir Hugh je dospel v Kanado na konferenco z zastopniki kanadske zračne službe. Ogledal si je aerodrome, šole za pilote in tovarne, ki izdelujejo letala ter se o njih zelo laskavo izrazil.

Spomnilo ga je več angleških vojaških izvedencev, ki so priporočili razne novosti in spremembe, katere bo Kanada nedvomno vpoštevala.

Iz Kanade se je sir Hugh s svojim soprostvom odpravil v Washington, kjer je konferiral z raznimi ameriškinimi zračnoletnimi izvedenci.

Konci prejšnjega tedna se je vrnil v Anglijo.

NENAVADNA KARIERA.

Adam Popo iz Aša na Češkem je moral na očetovem posestvu težko delati, navzlic temu mu je uspelo kot eksternistu maturirati in dobiti pozneje na nemškem vseučilišču v Pragi celo profesuro za latinščino in češčino. Ko je njegov oče umrl, je prevzel posestvo in je pri vsem delu na njem dobil še čas, da je dalje študiral in dosegel doktorski naslov. Potem se je posvetil poklicu srednjšolskega profesorja.

V tem času si je naprtil celo vrsto kazni zavoljo žalitev, telesne poškodbe, poskodaovanja stvari, sleparstva, ponarejanja listin in krive prisege. Odvzeli so mu akademski naslov in mu prepovedali poučevanje. Dalj časa je bil nato novinar pri raznih sudetskih nemških listih, potem mu je uspelo, da je dosegel znova dovoljenje za

Peter Zgaga

ADOLF HITLER — FIGAMOŽ

V Ameriki je še vedno precej ljudi, ki pravijo:

— Hitler že ve, kaj dela. In kar počne, je njegova stvar. Pri miru ga je treba pustiti. Kaj nas brigata Hitler in Evropa? Da bi kdaj Hitler po Ameriki segel, je nesmisel. Že Rokavski preliv, ki je samo 23 milj širok, mu dela preglavice, kakšne bi mu delal šele Atlantik s svojimi tri tisoč miljami! Amerika naj zase skrbi in zase gleda, Evropa pa zase. Če bo pobasal vso Evropo, pa naj jo pobaše. To ni naša stvar. Sicer je pa Hitler sam rekel, da noče imeti z Ameriko nobenega opravka.

Takim ljudem pravimo izlacionisti. Naš jezik nima za

nje primerne izraza. Nekašni zaplotniki so, stoječi v tej strani plota, ki nočejo v deti ne slišati, kaj se onkraj plota godi.

Da nima Hitler z Ameriko nobenega namena?

Cenu pa kar mrgoli po Južni, Centralni in Severni Ameriki njegovih agentov?

V Združenih državah so bili ti agentje in podrepaniki nedavno tako predrzni, da na svojih zborovanjih polkomaj vidne ameriške zastave razobešali več jardov dolga plahbe s kljukastim križem. Nosili so nacistične uniforme in se pozdravljali z nacističnim pozdravom.

In dokler jim ni ameriška vlada stopila precej trdno na prste, so javno preteli:

— Hitlerja manjka v Ameriki! Le počakajte, ko bo Hitler tukaj, bo vse drugače.

V procesih proti njim, se je izkazalo, da so bili plačani Hitlerjevimi, to je nemškimi denarjem.

Najlepši je pa izgovor izlacionistov: — Hitler je sam rekel, da noče imeti z Ameriko nobenega opravka.

Hitler je rekel!

O, Hitler je že marsikaj rekel, marsikaj obljubil, toda doslej ni izpolnil še nobene obljube, ki jo je dal vnanjemu svetu.

Zgodovina ne pomni, da bi kdaj načeloval kakšni vladni figamož kot je Hitler.

Kdor želi dokazov, tukaj jih je nekaj:

30. januarja 1934 je Hitler svecano izjavil, da bo nemška vlada po rešitvi saarskega vprašanja v vseh ozirih izpolnjevala določbe locarnske pogodbe.

7. marca 1936 je Hitler prelomil locarnsko pogodbo s tem, da je poslal svoje vojaštvo v demilitarizirane porenške kraje.

21. maja 1935 je Hitler svecano izjavil:

— Nemčija nima nobene želje in nobenega namena, vmešavati se v notranje zadeve Avstrije, oziroma Avstrijo zavzeti.

12. marca 1938 se je Hitler polastil Avstrije.

26. septembra 1938 je Hitler svecano izjavil:

— Poudarjam, da Nemčija ne bo zahtevala niti pedev evropskega ozemlja, ko bo enkrat rešeno vprašanje čeških Nemcev. Nemčija noče imeti Čehov.

14. marca 1939 se je Hitler polastil vse Čehoslovaške.

26. septembra 1936 je Hitler svecano izjavil:

— Prepričani smo, da pomeni naša zveza s Poljsko trajen mir. Nemci so narod zase in Poljaki narod zase. Oba naroda hočeta živeti.

1. septembra 1939 je Hitlerjevo vojaštvo vdrl v Poljsko.

6. oktobra 1939 je Hitler svecano izjavil:

— Mi smo vsem našim sosedam zajamčili nedotakljivost njihovega ozemlja. To ni prazna beseda, pač pa naša sveta volja. Alžaska - Lorenska za nas sploh ne obstoji več. Mi nočemo ničesar, prav ničesar od Francije.

30. novembra 1940 je Hitler priključil Alžasko-Lorensko k Nemčiji.

To je samo nekaj primerov o Hitlerjevih svecanih obljubah in njegovih dejanjih.

Tudi sovražnik je lahko pošten in odkritosrčen, in kar reče, obvelja.

Hitler pa ni niti pošten, niti odkritosrčen, pač pa figamož.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki . . . Posluje že 47. leto

Članstvo 37,000 Premoženje \$4,500,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 122.55%

Če hoče dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, poštini in nadosolventni podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE, kjer se lahko zavaruješ za smrtnine, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate sedanje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če se nisi član ali članica to mogoče in bogate katoliške podpore organizacije, potrudil se in pristopi takoj.

Za pajamila o zavarovalnici in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev

K. S. K. Jednota, ali pa na:

GLAVNI URAD

351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

DARILNE POŠILJATVE v JUGOSLAVIJO in ITALIJO

100 DIN.	—	—	\$ 2.20
200 DIN.	—	—	\$ 4.00
300 DIN.	—	—	\$ 5.85
500 DIN.	—	—	\$ 9.25
1000 DIN.	—	—	\$ 18.—
2000 DIN.	—	—	\$ 35.—
5000 DIN.	—	—	\$ 85.—

V DINARJIH

V LIRAH

50 LIR	—	—	\$ 2.90
100 LIR	—	—	\$ 5.—
200 LIR	—	—	\$ 9.50
300 LIR	—	—	\$ 14.—
500 LIR	—	—	\$ 22.50
1000 LIR	—	—	\$ 44.—
2000 LIR	—	—	\$ 87.—

Ker zaradi položaja v Evropi parniki neradno vozijo, tudi za izplačila denarnih pošiljatev vzame več časa. Zato pa onim, ki žele, da je denar naglo izplačan, priporočamo, da ga pošljejo po C A B L E ORDER, za kar je treba posebej plačati \$1.—.

Vred razmer v Evropi ni mogoče v Jugoslavijo in Italijo nakazati denarja v DOLARJIH, temveč samo v dinarjih ex. lirah. Isto velja tudi za vse druge evropske države.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
11 FORTNIGHTLY EDITION
216 West 18th Street, New York

Kanadski Vestnik

Poročila iz rarnih naselbin, kjer bivaajo in delajo Slovenci

DOHODNINSKI DAVEK

JE MOGOČE PLAČATI V OBROKIH

Vsled te najnovejše vladne odredbe bo marsikdo lažje zadostil svoji dolžnosti. — Plačevati je treba začeti najkasneje do 31. januarja, do 31. avgusta pa mora biti vsa vsota plačana.

Le malokomu, ki je zaposlen, pa nima žene in kopice otrok, ne bo treba plačati dohodninskega davka.

Vsi, ki zaslužijo gotovo vsoto na leto, so podvrženi davku. V nekaterih slučajih je davček precejšen, in če človek ni pripravljen, ne spravi priložnosti, da se lahko naenkrat skupaj te denarja.

Finančni minister je odredil, da bo mogoče dohodninski davek plačati v obrokih.

Tistemu, ki ga bo v obrokih točno plačal, ne bo treba plačati pet odstotnih obresti, ki jih zahteva vlada od zamudnikov.

Prvo tretino je treba plačati do 31. januarja, ostali dve tretini pa v štirih enakih mesečnih obrokih, začeti ne kasneje kot 31. maja. Do 31. avgusta leta 1941 mora biti ves davek plačan.

Samec, ki zasluži manj kot

800 dolarjev na leto, bo davka oproščen. Vsi, ki zaslužijo več, ga bodo pa morali plačati.

Tisti, ki zaslužijo po 800 dolarjev na leto, bodo morali plačati tri dolarje davka. Če hočejo in morejo, lahko naenkrat odrinejo tiste tri dolarje. Če jim ni mogoče, pa morajo plačati do 31. januarja za prve štiri mesece po 25 centov ter 50 centov na mesec za ostale štiri mesece. Kakor rečeno, pa mora biti do 31. avgusta 1941 davek plačan.

Tisti, ki zasluži 900 dolarjev, mora plačati na leto 9 dolarjev davka. 75 centov lahko plača za prve štiri mesece, potem po \$1.50.

Za poročene moške in zakonce z otroci, je davek razmeroma znižan.

Iz tabele (na spodaj) lahko vsak razvidi, koliko davka mu je treba plačati.

KOLIKO DOHODNINSKEGA DAVKA NA LETO BODO PLAČALI:

Samci, brez žene in otrok		Poročeni, brez otrok		Poročeni, z enim otrokom	
Od letnega zaslužka	Davek	Od letnega zaslužka	Davek	Od letnega zaslužka	Davek
\$ 800	\$ 3.00	\$ 1.000	\$ 6.00	\$ 1.300	nič
900	9.00	1.700	12.00	2.000	6.00
1.000	15.00	1.800	19.00	2.100	12.00
1.100	23.00	1.900	27.00	2.200	19.00
1.200	31.00	2.000	35.00	2.300	27.00
1.300	39.00	2.100	43.00	2.400	35.00
1.400	47.00	2.200	51.00	2.500	43.00
1.500	55.00	2.300	59.00	2.600	51.00
1.600	63.00	2.400	67.00	2.700	59.00
1.700	71.00	2.500	75.00	2.800	67.00
1.800	79.00	2.600	83.00	2.900	75.00
1.900	87.00	2.700	91.00	3.000	83.00
2.000	95.00	2.800	99.00	3.100	91.00
2.100	103.00	2.900	107.00	3.200	99.00
2.200	111.00	3.000	115.00	3.300	107.00
2.300	119.00	3.100	123.00	3.400	115.00
2.400	127.00	3.200	131.00	3.500	123.00
2.500	135.00	3.300	139.00	3.600	131.00
2.600	143.00	3.400	147.00	3.700	139.00
2.700	151.00	3.500	155.00	3.800	147.00
2.800	159.00	3.600	163.00	3.900	155.00
2.900	167.00	3.700	171.00	4.000	163.00
3.000	175.00	3.800	179.00	4.100	171.00
3.100	183.00	3.900	187.00	4.200	179.00
3.200	191.00	4.000	195.00	4.300	187.00
3.300	199.00	4.100	203.00	4.400	195.00
3.400	207.00	4.200	211.00	4.500	203.00
3.500	215.00	4.300	219.00	4.600	211.00
3.600	223.00	4.400	227.00	4.700	219.00
3.700	231.00	4.500	235.00	4.800	227.00
3.800	239.00	4.600	243.00	4.900	235.00
3.900	247.00	4.700	251.00	5.000	243.00
4.000	255.00	4.800	259.00	5.100	251.00
4.100	263.00	4.900	267.00	5.200	259.00
4.200	271.00	5.000	275.00	5.300	267.00
4.300	279.00	5.100	283.00	5.400	275.00
4.400	287.00	5.200	291.00	5.500	283.00
4.500	295.00	5.300	299.00	5.600	291.00
4.600	303.00	5.400	307.00	5.700	299.00
4.700	311.00	5.500	315.00	5.800	307.00
4.800	319.00	5.600	323.00	5.900	315.00
4.900	327.00	5.700	331.00	6.000	323.00
5.000	335.00	5.800	339.00	6.100	331.00
5.100	343.00	5.900	347.00	6.200	339.00
5.200	351.00	6.000	355.00	6.300	347.00
5.300	359.00	6.100	363.00	6.400	355.00
5.400	367.00	6.200	371.00	6.500	363.00
5.500	375.00	6.300	379.00	6.600	371.00
5.600	383.00	6.400	387.00	6.700	379.00
5.700	391.00	6.500	395.00	6.800	387.00
5.800	399.00	6.600	403.00	6.900	395.00
5.900	407.00	6.700	411.00	7.000	403.00
6.000	415.00	6.800	419.00	7.100	411.00
6.100	423.00	6.900	427.00	7.200	419.00
6.200	431.00	7.000	435.00	7.300	427.00
6.300	439.00	7.100	443.00	7.400	435.00
6.400	447.00	7.200	451.00	7.500	443.00
6.500	455.00	7.300	459.00	7.600	451.00
6.600	463.00	7.400	467.00	7.700	459.00
6.700	471.00	7.500	475.00	7.800	467.00
6.800	479.00	7.600	483.00	7.900	475.00
6.900	487.00	7.700	491.00	8.000	483.00
7.000	495.00	7.800	499.00	8.100	491.00
7.100	503.00	7.900	507.00	8.200	499.00
7.200	511.00	8.000	515.00	8.300	507.00
7.300	519.00	8.100	523.00	8.400	515.00
7.400	527.00	8.200	531.00	8.500	523.00
7.500	535.00	8.300	539.00	8.600	531.00
7.600	543.00	8.400	547.00	8.700	539.00
7.700	551.00	8.500	555.00	8.800	547.00
7.800	559.00	8.600	563.00	8.900	555.00
7.900	567.00	8.700	571.00	9.000	563.00
8.000	575.00	8.800	579.00	9.100	571.00
8.100	583.00	8.900	587.00	9.200	579.00
8.200	591.00	9.000	595.00	9.300	587.00
8.300	599.00	9.100	603.00	9.400	595.00
8.400	607.00	9.200	611.00	9.500	603.00
8.500	615.00	9.300	619.00	9.600	611.00
8.600	623.00	9.400	627.00	9.700	619.00
8.700	631.00	9.500	635.00	9.800	627.00
8.800	639.00	9.600	643.00	9.900	635.00
8.900	647.00	9.700	651.00	10.000	643.00
9.000	655.00	9.800	659.00		
9.100	663.00	9.900	667.00		
9.200	671.00	10.000	675.00		
9.300	679.00				
9.400	687.00				
9.500	695.00				
9.600	703.00				
9.700	711.00				
9.800	719.00				
9.900	727.00				
10.000	735.00				

Poročeni, z dvema otrokoma		Poročeni, s tremi otroci		Poročeni, s štirimi otroci	
Od letnega zaslužka	Davek	Od letnega zaslužka	Davek	Od letnega zaslužka	Davek
\$ 2,400	\$ 6.00	\$ 2,800	\$ 6.00	3,200	\$ 6.00
2,500	12.00	2,900	12.00	3,300	12.00
2,600	18.00	3,000	18.00	3,400	18.00
2,700	24.00	3,100	24.00	3,500	24.00
2,800	30.00	3,200	30.00	3,600	30.00
2,900	36.00	3,300	36.00	3,700	36.00
3,000	42.00	3,400	42.00	4,000	48.00
3,100	48.00	3,500	48.00	5,000	183.00
3,200	54.00	4,000	111.00	10,000	1,353.00
3,300	60.00	5,000	243.00	15,000	3,186.00
3,400	66.00	10,000	1,464.00	20,000	5,286.00
3,500	72.00	15,000	3,342.00	25,000	7,474.00
3,600	78.00	20,000	5,442.00		
3,700	84.00	25,000	7,734.00		
3,800	90.00				
3,900	96.00				
4,000	102.00				
4,100	108.00				
4,200	114.00				
4,300	120.00				
4,400	126.00				
4,500	132.00				
4,600	138.00				
4,700	144.00				
4,800	150.00				
4,900	156.00				
5,000	162.00				
10,000	1,350.00				
25,000	7,802.00				

je moral pred dnevi zagovarjati na policijskem sodišču Rouyna pred sodnikom A. Merissonom in D. O. Duchesneux.

OLGA

ROMAN — Spisal: FRAN GOVEKAR.

35

Okoli desetih zjutraj naslednjega dne je zazvonilo po ljubljanskih cerkvah z vsemi zvonovi. Po ulicah, polnih radovednežev, se je pomikal mrtvaški sprevoz. Na čelu vojaška godba, četa rezervnih in aktivnih častnikov, trop vojakov, voz z vencji, šopki ter trakovi, voz z duhovščino, voza s krestama in nato žalujoči ostali — gospodje in dame.

Rajni Stanko Kromar je bil rezervni častnik in bivši dobrovoljec, borec za jugoslovansko svobodo; stari Gašpar Kromar pa je bil poestnik reda sv. Save, ki si ga je pridobil za baje velike zasluge za državo. Zato sta imela tako slovesno sprejeto do kolodvora, odkoder ju prepeljejo v grobnico v Sela.

Olga in Tratarica sta stali za cveticami na oknu in gledali izpred. — Zdaj sta se pomikala pompozna voza s krestama mimo. Po troje parov od rejenosti svetlikajočih se vrancev s perjanicami na glavah in z galaniranimi jezdecji je veličastno počasi vleklo težki črni krsti.

Zdaj so prikorakali pokojnikom najbližji žalovalci: Janko Stepišnik in ob njegovi roki gospa Elza, skoraj za pol glave večja od njega, vsa v črnih pajčolanah, elegantna dama strogo resnega obraza, nato Jankova mati in sestra. — Tedaj sta se spogledali Olga in Tratarica. Dvoma ni bilo nobenega: Elza je že noseča.

Olga ni videla nikogar več; odšla je v spalnico. Zbegana kakor v silnem udarcu. Zdaj ji je bilo jasno, da ji je Janko lagal, ko ji je prisegel, da jo bo ljubil zvesto, "naj se zgodi karkoli z njim." Z lažjo in krivimi prisegami jo je znal premetiti in osvojiti se drugič.

Kakšna propalica! Kako strašno je to njeno novo razočaranje! Kako veliko to novo njeno ponižanje! Za igrarico jo je imel prej in sedaj. Krčila je pesti in srce ji je bilo polno osvetljivosti.

Se ji bo pisal Janko. Povabi jo na sestanek, ona pa pošlje to pismo ženi, naj ima poslej pekel v hiši. — Toda Elza vrže morda pismo v koš in se zasmeje nji, naivni heračici. Kdo ve, kakšna moralna načela ima takale moderna bogataška. — Ali naj piše naravnost njemu, da je podlež, ki ga zaničuje in preklinja! Morda se bo zarežal njeni togoti, saj časti nima ta, mož nobene več.

Tedaj si je Olga dopovedovala, da sta si Janko in Elza popolnoma vredna: drug drugemu sta se prodala in si drug drugega kupila. Njeni strasti po lepem, elegantnem možu je zadoščeno; potomca ima; njegovi strasti po bogastvu je ustrezno, na milijoni žene, ki ga je rešila bankrota. Vest, ljubezen, sram pred seboj — smešnosti! Kdo pa ve, da sta podlež? Po vseh štirih bodo klečeplazili pred njima, zlato tele je danes najmočnejši bog. Samo reveži se morajo sramovati, milijonarji so na grhe lahko ponosni.

In Janko je ponosen! Kako je korakal! Kako dvigal glavo, vzpenjal prsi! Seveda: kdo je bil tako svreten in prebrisani kakor on, kdo si je znal najti tako bogato ženo in dedično, komu je usoda prijazenja, hodočnost svetlejša? Čigava žena je največjega poštovanja vredna dama? Njegova Elza, saj je najbolj bogata! Zato ji Janko ni branil nastopiti javno. Naj le vidi svet; za slavno Kromar-Stepišnikovo dinastijo je preskrbljen potomec. In tudi Olga naj vidi Elzo! Zdaj je konec zabave in burk. Dovolj jo je imel; naj reva le vzame kmeta. — Vse to je zdaj postalo Olgi jasno, kakor bi čitala v Jankovi in Elzini duši, in zaslutila je, da ji Janko ne bo pisal več, zakaj zdaj je ena Elza za tisoč Olg. Kako bi utegnil. Kadar gre za milijonsko dediščino, je žensko srce brez pomena.

Ni se motila. Prejela ni od Janka nobenega pisma; niti Ernice se ni spomnil. Preveč je imel novih skrbi in nujnih opravkov, da bi se menil zanj.

Ljubljana in Sela pa sta slavila Janka in Elzo. Veliko vsoto sta poklonila narodnim in dobroteljskim društvom v počaščenje spomina blagorodnega očeta, oziroma tasta, veleindustrialca Gašparja Kromarja ter svaka, oziroma brata, rezervnega poročnika in junaka dobrovoljca Stanka Kromarja.

In listi, ki so prinašali cele strani ogromnih mrtvaških naznanil z najširšimi črnimi robi ter z največjimi črkami, so tek movali med seboj v podrobnem popisovanju pogrebnega izpreda po Ljubljani in pogrebnih svečano-ti v Selih.

Tiste dni je končno našla Olga v sebi moč, da je napisala Novaku pismo. Obsegalo je samo par vrst.

"Dragi gospod Novak, zelo mi je žal, da naju niste našli doma. Najlepa hvala za sponzine iz Prage. Vsa naročila so gotova, in jaz sem zadovoljna, da določite dan poroke kadarkoli. Lepo Vas pozdravlja Vaša Olga."

Tiste dni je tudi Rožanec sklenil, da se umakne iz Trstenika. Napisal je prošnjo in jo prinesel župniku, da jo priporoči.

"Glejte, najini misli sta se srečali," je dejal stari dobričina. "Sam sem vam hotel svetovati, da izpremenite službeno mesto. Naše mestice pač ni za vas. Že dalje časa vas opazujem: tu niste več mirni in zadovoljni. Prav žal mi bo za vas, a želim vam, da postanete sam svoj gospodar. To vas zopet vzprouči in vse bo zopet v redu."

"Daj Bog," je odgovoril Rožanec in naglo odšel. Kakor bronast kip je bil njegov obraz trd, zarjavel in miren.

Na Goričanah se je izvršila poroka Olge Tratarjeve z gospodom Ivanom Novakom. Skromno in tiho. Niti vozov ni bilo, dasi je stala v kvevu cela vrsta lepih korj. Tako sta želela nevesta in ženin. Poročilo je domači župnik Torbar.

Rožanec se je bil opravičiti, češ, da se pravkar seli na novo službeno mesto, v letovišče S., da naj ga torej oprostijo in sprejmeta najsrčnejše čestitke in voščila.

V cerkvi je bilo po nauku v nedeljo popoldne le še par lenic, ko so peš dospeli ženin, nevesta ter priči. Hitro so opravili; saj se o vsem lahko brez razburjenja pomenijo na večerji, na katero je povabljen najljubše tudi župnik.

(Nadaljevanje prihodnjaj.)

Gospa Magda Lupescu,

ROMUNSKA MADAME POMPADOUR.

V eni od mnogih majhnih ulic s sanjimi vilami posejanih, tam v četrti letoviščarjev, sta že skozi deset let stalno stražila dva detektiva enonastropno z gladko rdečo opeko zgrajeno vilo. Vila je nekoliko umaknjena s ceste in z lepim vrtom obdana. To je vila Elene Lupescu, dobre prijateljice in svetovalki bivšega romunskega kralja Karla II. Kdor bi se v prešnjih časih v bližini te vile zadrževal in bi ne mogel dokazati, da ima opravek v neposredni bližini, ki se zelo kesal, zakaj ga je moral zavesti prav sem, kjer bi ga prijeli kot sumljivega človeka v bližini močene židinke in najožje prijateljice kraljeve.

Od takrat, ko je prišel na oblast general Antonescu in Železna garda, je ta vila nenavadno pustila. Žena, ki gre v petdeseto leto, je v največji naglici zbrala vse, kar se da v treh ali štirih urah v največjem razburjenju pobrati v pol dučata krasno urejenih sob, zmetala je vse v dvanajst velikih kovčgov in skrivaj naložila te kovčege v avtomobil za prevažanje piva, ki je vse zapeljal na Karlov dvor. Pod zaščito bivšega kralja je hotela rešiti sebe in svoje bogastvo pred narodovim sovraštvom. Naj gre vse to bogastvo v katerokoli negotovost že, tu ne more več ostati.

Danes lahko vsakdo obišče to vilo proti majhni vstopnini. Častnikar, ki je za to zvedel, se je odločil, da jo bo obiskal. Rad bi pogledal za zavese tajnostnosti, ki je leta in leta zagrinjala to hišo, o kateri je že toliko slišal. Podal se je v Alec Vulpache — tako se namreč imenuje ulica, v kateri je stanovala Madame Lupescu. — Tokrat ni noben detektiv zaprl poti, privojuje omenjeni častnikar. Pri vходу so se zbirale manjše skupine ljudi, ki pa niso vstopile, ker je bilo ravno poldne, vstop pa je dovoljen zopet popoldne ob dveh. Toda časnikarska legitimacija mi je takoj odprla pot v vilo. Člani Železne garde so na gospo Lupescu zelo hudi in je zato razumljivo, da zelo radi pokažejo vse tajne in vse intimnosti, ki jih je ta hiša skrivala v sebi.

Ob vrodu stoji brenasti kip velikana, ki predstavlja ljubezen. Radovednemu občinstvu razlagajo, da je bil ta kip simbol hiše gospe Lupescu, ki ga mora vsak obiskovalec najprej spoznati. To je prva stvar, ki je vredna pri ogledovanju posebnega zanimanja. Zelo lepa je velika sprejemna dvorana. Stene so okrašene z dragoceni slikami in s prekrasnimi go-

belini, ki vise ob vrodu. Sedaj je ugotovljeno, da so jih enostavno vzeli iz kraljeve umetniške akademije. Kmalu bodo zopet vrnjeni pravemu lastniku.

IV tej sobi je krasno izrezljana miza. Na mizi sta na eni strani fotografiji rodbine zdravnika Wolfa iz Jasavja ter bivšega kralja Karla v lovski obleki, na drugi strani pa stoji sedmerokraki židovski svečnik. V sobi je več slik njene nečakinje, ki je bila brez dvoma njena najljubša sorodnica.

Potem je kitajski salon z raznimi predmeti iz slonove kosti. V tej sobi zbujajo pozornost igralne muzice, ki jih je več in so pokrite z raznimi igralnimi kartami. Vse karte nosijo kraljev emblem. Pravijo, da so pri teh muzicah igrali za milijone. Madame Lupescu in vsi njeni prijatelji, zlasti Žid Auschnitt, bivši dvorni maršal in mnogi drugi, ne izvemši Karla samega, so bili strastni kvartopirci. Pripovedujejo, da je gospa Lupescu včasih v eni noči priigrala milijon lejev.

V prvem nadstropju so spalnice nekronane kraljice. Prva piva, ki je precej velika. V sredi je postelja z zastori. Zastori, zid in vse pohištvo je srebrno sive barve. Ko smo stopili v sobo, je pravkar zazvonil telefon na nočni omarici. Toda to ni bil telefon iz kraljeve palače, pač pa je policija klicala po veljnika straže, naj se izmenja straža. O nenadnem in nepričakovanom odhodu bivše gospodarice te hiše priča na stotine praznih skatic, v katerih so bile spravljene velikanske dragocenosti, nakit in drugi predmeti. Vse je okrašeno s kraljevim monogramom. Človek dobi vtis, da so čez drn in strn hitro pobrali vse, kar je imelo večjo vrednost. Nekaj dragocenih slik so tudi odnesli. Škatle za zlat in srebrni pribor so vse prazne. Po mizah leži neka kraljeva slika iz oglja in več drugih manjših slik, ki so jih vzeli iz dragocenih okvirov, okvire pa odnesli.

Izredno lepa je kopalnica. Človek dobi vtis, da ji je gospa Lupescu posvečala posebno pozornost. Vse stene v kopalnici so iz črnega marmorja, vsi ostali, za kopanje potrebni predmeti na so iz zelenega malahita. V enem kotu je električni aparat za masažo ter stotine raznih steklenic in stekleničic z najrazličnejšo vsebino. zavoji raznih soli in maz, ki naj bi petdesetletni gospe vrnila mladostni čar. Kot dokaz brezmejne razkošnosti, kažejo člani Železne garde majhno stekleničico z neko dragoceno te-

Rojake prosimo, k o pošljajo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES Oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

SLOVENSKO - AMERIKANSKI

Koledar 1941

ZA LETO

Pestra zbirka kratkih povesti, zanimivih člankov in poljudnih razprav iz zgodovine, zemlje- in narodo-pisja; kratkih zanimivosti iz vseh dob in delov sveta... Informativna knjiga za vsakega rojaka, ki zasleduje svetovne dogodke.

Citajte zanimiv članek:

"O LOVU IN LOVCIH,"

ki ga je spisal Fr. Troha.

Slovenic Publishing Company

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Cena 50c

Vsoto lahko pošljete v znakah po 2 oz. 3 cente, če prebivate v Združenih državah.

Posebna priloga:

Trije zemljevidi v barvah: EVROPA LETA 1914; EVROPA PRED SEDANJO VOJNO; EVROPA L. 1940

NAROČITE GA ŠE DANES

Slovensko-Amerikanski Koledar za l. 1941, Velika Blaznikova Pratika za l. 1941, in Priročni Atlas (38 barvanih zemljevidov) — vse skupaj \$1.

ti nekoliko dni pozneje je policija poslala zakoncemu denarnico, ki jo je bila našla v žepu nekega moža, ki so ga tam zasačili pri tatvini. V denarnici je bil naslov njenega lastnika in tako se je stvar lahko hitro uredila.

SAM SI JE OPERIRAL SLEPIČ.

V planinski koči na Mont Blanchu je napravil neki zdravnik pred leti zelo težko operacijo. Operiral je na možganih svojega tovariša plezalca, ki je bil v planinah padel in si prebil lobanjo. Kirurg ni imel pri rokah instrumentov. Pomagal si je kar z navadnimi vilicami in žepnim nožem. Kljub temu se mu je operacija posrečila.

Drugo tako presenetljivo operacijo je napravil neki zdravnik v industrijskem mestecu Lowell, Mass. Izj. John Macloy je bil obvisel nekega dne visoko na žerjavu, kjer mu je velik železni kavelj predel ravnal. Nesrečnega je žerjav silno stiskal. Poklicali so zdravnika, ki je takoj spoznal, da inženirja ne bo mogoče drugače rešiti, nego da mu takoj odreže roko. In mirno, kakor da leži bolnik na operacijski mizi, ne pa visi visoko med nebom in zemljo, je napravil zdravnik to težko operacijo.

Globok smisel za odgovornost do bolnikov je pokazal tudi švedski zdravnik dr. Gilling, ki je sredi operacije nenadoma opazil, da si je levo roko inficiral. Kljub temu je mirno nadaljeval svoje delo z desnico. Po operaciji pa je moral ugotoviti, da je infekcija njegove levice že tako napredovala, da si more rešiti življenje le, če si takoj odreže levo roko. V strašnih mukah si je odrezal levico in njegovo življenje je bilo rešeno.

Neki dunajski kirurg je bil na turi v solnograških Alpah v spremstvu svojega prijatelja in njegove žene. Med plezanjem na neko goro je prijateljeva žena začutila silne bolečine in zdravnik je ugotovil, da ima vnetje slepiča. Na planinskem

pašniku, kjer je imel na razpolago samo žepni nož in nekaj že rabljenih žepnih robcov, je zdravnik prijateljevo ženo operiral in ji rešil življenje.

Brazilski zdravnik dr. Tajados se je mudil na znanstveni ekspediciji v pragozdovih na gornjem toku reke Amaconke. Tam je nenadoma obolel. S seboj je imel samo enega Indijanca. Kot zdravnik je vedel, da je izgubljen, kajti imel je vnetje slepiča, in bil je tik na tem, da se mu razlije gnoj. Ni mu preostajalo nič drugega, nego da se operira sam. Napol se je zganja, potem si je pa z žepnim nožem odrezal slepič. Indijancec mu je držal pri tem zrakcu, da je zdravnik bolje videl v svojo trebušno votlino.

VELIK POŽAR V SAVINJSKI DOLINI.

Nedavno je nastal požar v kozolecu gostilničarja in posestnika Ivana Kunura v Kapli pri Sv. Juriju ob Taboru. Zaradi vetra se je ogenj naglo razširil ter je zajel dva kozolca in gospodarsko poslopje. Na pomoč so prihiteli domači in okoliški gasilci, ki se jim je posrečilo rešiti Kumrovo hišo ob državni cesti, v kateri je gostilna. Odstranili so tudi živino iz hleva ter rešili nekaj poljskih pridelkov. Požar je uničil gospodarsko poslopje, hmeljsko sušilnico in oba kozolca. Škoda je okrog 550.000 din. Ni izključeno, da je požar zanetila zlobna roka.

PESMARICA

"Glasbene Matice"

Uredil dr. Josip Čerin

Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjigarni Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

NAD LETALIŠČEM V TEXASU

V obsežnem programu za državno obrambo se vežba na ti. soče mladih Amerikancev. Na sliki je videti prizor na letališču Randolph Field, Texas.